

HØRING: FORSLAG TIL JUSTERTE TILTAK ETTER DAGMAR

1 Generelle betraktninger rundt høringsforslagene

Telenor Norge er enige i at det må jobbes kontinuerlig med å styrke ekom-beredskapen i Norge, men vi er av den oppfatning at noen av de foreslåtte tiltakene bør vurderes ytterligere i et kost-nytte perspektiv før vedtak fattes.

Et stabilt og godt telenett får vi gjennom kontinuerlig arbeid med oppgradering, modernisering og forvaltning av nettet. Sikring av beredskapen i samfunnet må sees i et langsiktig perspektiv hvor vi som ekom-tilbyder klarer å levere både i henhold til markedets etterspørsel og samfunnets behov for beredskap. Det er viktig at vi som ekom-tilbyder retter innsatsen mot de tiltak som for samfunnet totalt sett gir mest verdi.

Tiltakene bør planlegges med et helhetlig perspektiv, hvor entreprenørens beredskap, miljøhensyn, forbedret strømtilførsel, tydeligere krav til tjenestenes robusthet (sms, tale, data) og prioritering fra sentrale og lokale myndigheter sees i sammenheng. I tillegg må det være kapasitet til å gjennomføre tiltakene, herunder interne og eksterne ressurser med rett kompetanse.

Beredskapstiltak bør etableres ut fra en helhetlig tilnærming hvor planer, trening, øvelser og samhandling legges til grunn for å kunne håndtere en mulig krise. Samarbeid mellom staten, fylker, kommuner, ekom-tilbydere og strømleverandører må legges til grunn når man ser på ekom-beredskapstiltak som skal ha effekt i en nasjonal eller regional krise. I et beredskapsperspektiv, for nasjonen Norge bør man se på en samlet innsats mellom ekom- og kraftbransjen over tid, hvor man vektlegger de geografiske områdene som er mest utsatt for nettutfall og langvarig strømavbrudd. Dette er et arbeid som myndighetene må være aktive bidragsyttere i, med henblikk på langsiktige gode løsninger og finansieringsformer.

Det er i tillegg viktig at det etableres et tydelig skille mellom hva som kan anses som naturlige sikringstiltak som ekom-leverandørene i henhold til ekom-loven er pliktige til å levere, og hva som er ekstra sikring som ikke faller innenfor pålegg til bransjen. Det oppfordres til at PT stiller entydige krav til sikringstiltak som ekom-leverandørene er pålagt å levere. Ekstremvær som Dagmar inntreffer sjeldent, og rammer ikke hele Norge med samme styrke. Det er derfor viktig at man innfører beredskapstiltak som treffer der vi antar at de kommer til nytte.

I fjor høst og i vår har Post- og teletilsynet gjennomført en sårbarhetsanalyse av mobilnettene og samlet inn informasjon for å kunne vurdere tiltak for å øke robustheten i den norske infrastrukturen. Telenor Norge mener at resultatet av disse analysene bør sees i sammenheng med de foreslåtte tiltakene, før det endelig besluttes hva som prioriteres.

Telenor Norge anmoder om at tilbyderne innkalles til et møte for å diskutere hvordan videre arbeid med konkretisering av tiltak kan organiseres.

Etter Dagmar har Telenor Norge og Energi-Norge igangsatt en utredning om hva som skal til for å bedre leveransene fra de lokale strømleverandørene som per i dag har dårligst kvalitet i sitt nett. I løpet av høsten 2012 leveres en rapport fra arbeidsgruppen og rapporten vil kunne vise til ulike alternativer for å styrke strømtilførselen til ekom-leverandørene. Telenor Norge har i tillegg diskutert

mulighet for endring av prioriteringskriteriene ved feilretting med kraftbransjen. I dag prioriteres f.eks. Telenor og andre ekom-leverandørers basestasjoner på lik linje med «kiosken på hjørnet».

Kravene og tiltakene bør i tillegg ses i sammenheng med forskrift om klassifisering og sikring av anlegg i elektroniske kommunikasjonsnett.

2 Tiltak 1: Seks timers reservestrøm (jf kapittel 7.1.1 i Dagmar-rapporten)

Post- og teletilsynet har gjort en skjønnsmessig vurdering og kommet frem til at 6 timers batteri-backup vil gi samfunnet tid til å varsle og starte krisehåndtering. Behovet for å gi samfunnet tid til å varsle og starte en krisehåndtering har vi respekt for, men vi mener tiltaket, slik det er beskrevet, ikke er realistisk å gjennomføre. Nytteverdien av tiltaket er, etter Telenors oppfatning, heller ikke proporsjonalt med kostnadene forbundet med omfanget av tiltaket, gitt den generelt sett gode og stabile nettkvaliteten som en har i Norge.

Ved endelig vedtak av tiltaket må det legges flere variabler til grunn enn «over og under 10.000 innbyggere». Krav til reservestrøm bør også differensieres slik at nytte og kostnader ved å implementere økt reservetid ses i forhold til hverandre. I forslaget er det uklart hvilke kriterier som skal legges til grunn for unntak, og kravet bør derfor i større grad differensieres slik at 6 timers reservestrøm gjelder for anlegg hvor det er dokumentert høy bruddfrekvens og lange rettetider, mens det for øvrige basestasjoner utenfor byer og tettsteder vil være tilstrekkelig med 4 timer. I byer/tettsteder, som sjelden/aldri er utsatt for ekstremvær, hvor kabelnettet i hovedsak er godt sikret og hvor det ofte er overlappende dekning, vil 2 timer være tilstrekkelig. Det kan i tillegg være naturlig å se på hvilke basestasjoner som har størst trafikk og prioritere disse.

Som Post- og teletilsynet påpeker vil det være lite kostnadseffektivt å dimensjonere alle basestasjonene likt med hensyn på reservestrøm. Dimensjoneringene må sees i sammenheng med leveranse kvalitet og starte med de områdene hvor sannsynligheten for langvarige strømutfall er størst. Telenor deler denne oppfatningen og er positive til å øke batterikapasiteten på utvalgte basestasjoner hvor det er registrert dårligst nettkvalitet, høy bruddfrekvens og lengst rettetid.

Telenor mener det er viktig å starte med steder hvor sannsynligheten for kritisk ekom-konsekvens ved langvarige strømutfall oppfattes å være størst, og at man legger rettetid, nettkvalitet, kapasitet og statistikk for utfall til grunn i utvelgelsen. Omfanget i trinn 1 bør derfor reduseres betydelig og implementeringstid bør ses i sammenheng med batterienes levetid, forvaltning og betydning for beredskapen i lokalsamfunnet.

Telenor er positive til at trinn 1 skal evalueres før trinn 2 vedtas. Telenor er av den oppfatning at strømberedskapen i tettbebygde strøk med mer enn 10 000 innbyggere vil ha en likeså god strømberedskap med 2 eller 4 timers reservetid som i distrikter hvor det innføres 6 timers batterikapasitet. Tettbebygde strøk har i utgangspunktet bedre strømberedskap, mer stabile strømleveranser og kortere rettetid, i tillegg til at det i utstrakt grad er dekningsmessig overlapp mellom basestasjoner.

Post- og teletilsynet påpeker at kostnadsbelastningen vil være proporsjonal med nettets størrelse. Telenor oppfatter at dette blir en betydelig skjevregulering gitt vårt mobilnetts størrelse og dekningsgrad. Telenor mener at det bør vurderes delvis myndighetsfinansiering på 6 timers reservestrømskapasitet på siter hvor det er gode strømleveranser (r §2.10 punkt 4).

2.1 Unntak

Telenor er positive til at det kan gjøres unntak fra kravet om 6 timers reservestrøm i hytteområder, utmark, innendørsdekning og i de tilfellene hvor innplassering av nødvendig utstyr er uforholdsmessig kostnadskreven. Telenor har mange basestasjoner hvor det ikke er mulig å plassere inn nødvendig utstyr for 6 timers reservestrøm. Det kan være leide arealer hvor det ikke er plass (evt. at gulvet ikke tåler denne belastningen) eller hvor det tekniske utstyret er plassert i stolper etc.

Det bør også være mulig å gjøre unntak fra 6 timers regelen hvis basestasjonen er geografisk plassert på et sted hvor det statistisk sett er lite strømutfall på grunn av god kvalitet i strømleveransene eller hvis basestasjonen har montert utvendig strømkontakt slik at det er enkelt å koble til et mobilt aggregat.

Telenor har ikke vurdert effekten av unntaksmulighetene det er åpnet for, og det er ikke tatt høyde for disse i de kalkulerte kostnadsberegningene da dette krever en meget ressurskrevende analyse.

Telenor er av den oppfatning at det i et gjennomføringsperspektiv må kunne søkes unntak fra 18 måneders implementeringstid for trinn 1, dvs. dersom denne ikke forlenges i det endelige vedtaket.

Vi gjentar at det bør gjennomføres en bredere analyse hvor kost-nytte betraktninger legges til grunn, blant annet å starte med steder hvor sannsynligheten for kritisk ekom-konsekvens ved langvarige strømutfall oppfattes å være størst når man legger rettetid, nettkvalitet, kapasitet og statistikk for utfall til grunn i utvelgelsen. Det oppfordres til at det innkalles til et møte med tilbyderne for å diskutere dette.

2.2 Kalkulerte kostnader for oppgradering alle siter til 6t back-up krav

I kostnadsberegningen er følgende lagt til grunn iht overnevnte forslag:

- 6 timer nødkraft for GSM 900 for å opprettholde primær tale og tekstmeldingstjeneste.
- 2 timer for andre nett, der dette ikke er forsynt med DC fra samme likerettssystem som GSM 900.
- Tidskrav til nødkraft for andre nett er ikke spesifisert av PT, så dette er forutsatt til 2 timer. Dette på grunn av risiko for overbelastning på GSM 900 kapasiteten i første fase av ett lengre kraftutfall. Dermed elimineres kundekonsekvens ved flere enn 95% av alle kraftutfall.

I kostnadsberegningen er det videre lagt inn fast effektforbruk pr. site, ut fra installerte nettsystemer. Kalkylen er basert på eksisterende avtaler og priser, og må oppfattes som størrelsesmessig korrekte. Prisstigning, prisreduksjon, kapasitetskostnader og følgekostnader er ikke medregnet. Nedskrivning av aktivert anleggsverdi er heller ikke medregnet.

Telenor har i sine kostnadsberegninger lagt følgende modell til grunn og det er ikke tatt høyde for unntak i beregningene:

Trinn 1: Alle siter som dekker steder med mindre enn 10.000 innbyggere + siter med kun GSM 900 i tettsteder med mer enn 10.000 innbyggere.

Trinn2: Alle siter med flere nettsystemer enn GSM 900 i tettsteder med mer enn 10.000 innbyggere + alle siter uten GSM 900 i hele landet.

Utarbeidelse av nøyaktig oversikt over hvilke siter som tilhører de to trinnene, har ikke vært prioritert, men vi har gått ut fra offentlig oversikt over tettsteders befolkning, samt kunnskap om at en andel siter på større tettsteder primært dekker området utenfor tettstedet.

Kalkulerte kostnader:

	Trinn	Antalle siter som må oppgraderes	Kalkulerte kostander	Kostander Trinn 1+2
Total kalkyle	Trinn 1	3864	197.580.000	296.652.000
	Trinn 2	1447	99.072.000	
Uspesifisert	Trinn 1			23.348.000
	Trinn 2			
Sum		5311		320.000.000

Tallene er basert på et scenario hvor alle basestasjoner som ikke tilfredsstillt krav til 6 timers reservestrøm er tatt med.

Fordeles implementeringen av 6 timers batterikapasitet over 8 år som er batterienes levetid er den årlig investeringskostnaden 40Mnok. Den totale årlige kostnaden ved batteriforvaltning vil da ligge på rundt 60 millioner gitt scenariet ovenfor.

2.3 Gjennomføringstid/ –evne og kapasitet

Implementering av batterikapasitet på 6 timer over en kort periode, vil kreve store entreprenørressurser og vil påvirke Telenors evne til effektiv drift av mobilnettet. Kapasiteten til entreprenørene er begrenset ift omfanget av en utrulling på 18 måneder og det må nøye vurderes hva som er praktisk gjennomførbart. I tillegg må det sikres at ikke kvaliteten i nettet forringes ved at det får konsekvens for annen oppgradering og feilretting av mobilnettet.

Telenor vil anslagsvis trenge 4 måneder til planlegging av en slik utrulling, og minimum 18 måneder til utrulling av 6 timers batterikapasitet i områder og tettsteder med mindre enn 10000 innbyggere – forutsatt at dette begrenses til fylkene Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Nordland, Troms og Finnmark, som er de fylkene i Norge hvor nettkvaliteten (bruddfrekvens og rettetid) er dårligst, og som erfaringsmessig også er mest utsatt for storm/ekstremvær. I gjennomføringsfasen vil den begrensede faktoren i hovedsak være tilgang til fagressurser i det norske entreprenørmarkedet. Hvis Telenor alene skal gjennomføre dette i løpet av 22 måneder, vil dette legge beslag på alle tilgjengelige ressurser og det vil ikke være mulighet for å utføre noe særlig annet.

Det vil heller ikke være nok helikopterkapasitet i Norge til å gjennomføre en så omfattende utrulling innenfor en 18-måneders periode. Ved oppgraderingen av mobilnettet benyttet vi eksempelvis helikopter 3382 ganger og annen spesialtransport som kran, beltevogn og båt 717 ganger.

Ved vurdering av gjennomføringstid mener vi at man må legge til grunn livsløpet til batteribankene. Dette er nødvendig både ut fra et beredskapsperspektiv og for å sikre en god og hensiktsmessig forvaltning av batteriene.

Bly/ syrebatterier har typisk en teknisk levetid på 8 år (redusert til 80% kapasitet etter 8 år), og vedlikehold og oppgradering av den totale batterikapasiteten skjer i dag jevnt over i denne tidsperioden. En jevn utskiftning må sikres slik at vi unngår høyt press på investeringsmidler og

ressurser internt så vel som eksternt. Innføringen av 6 timers batterikapasitet bør av den grunn legges tidsmessig ut over batterienes levetid, og som del av den ordinære driften hvor tilbydere og entreprenører legger det inn i de årlige planer for batterivedlikehold og oppgradering.

3 Tiltak 2: Reservestrøm og – samband til lokalt særlig viktige områder (jf. Kapittel 7.1.2)

Post- og teletilsynet foreslår å styrke samband og reservestrøm på ca 1000 utvalgte basestasjoner i Norge som dekker særskilt viktig område i en kommune. Telenor har ingen innsigelser hvis kommunene ønsker høyere sikkerhet på utvalgte basestasjoner enn hva som tilbys i dag, men det er viktig at det gjøres helhetlige vurderinger ut ifra behov, alternative tiltak og utvelgelse av basestasjoner før man beslutter å innføre tiltaket.

Telenor mener at man må se på gode alternativer til dieselaggregat og at man i den videre planlegging vurderer løsninger som er mer miljøvennlige. Tilkobling til mobile dieselaggregater, og sikrere strømleveranser til et fåtall utvalgte basestasjoner, må vurderes opp mot det foreslåtte tiltak. Dieselaggregat er lite miljøvennlige og det er ikke ønskelig å benytte slike i aksessnett, hvis man kan vurdere mer langvarige og samfunnsnyttige tiltak som forbedret kvalitet på strømleveransene.

Jordkabel kan i et beredskapsperspektiv være et alternativ som kan vurderes for å forbedre strømleveransen. Her vil man også kunne få synergier med sikrere transmisjonsløsninger hvis man velger å grave ned kablene.

En del basestasjoner er samlokalisert med større knutepunkter i transportnett, og noen av disse vil kunne dekke kravet til transmisjon, evt. med noen enkle utvidelser. Telenor er av den oppfatning at utvelgelsen av basestasjoner som skal ha krav til forbedret transmisjon, og 3 døgns strømkapasitet, bør ses i sammenheng med samlokalisering.

3.1 Kostnader ved etablering av reservestrøm

Telenor benytter i dag dieselaggregater kun der det er behov for full backup. Disse står i et eget rom og i tillegg plasseres dieseltanken utendørs under bakken eller i egne rom med de tiltak som er nødvendige for å unngå lekkasjer og forurensning.

Som nevnt er ikke dieselaggregat noe godt miljøalternativ, men det finnes containerløsninger hvor hele systemet er integrert, som vil kunne benyttes for små siter. Som del av videre planlegging bør det også vurderes om hydrogen fuel-cell systemer kan være et bedre alternativ. Budsjettpriser på kapslede aggregater i størrelse fra 10 – 30 kVA, komplette med tank og beregnet for å stå utendørs, ligger på ca 200.000 med forbehold om kostnader knyttet til grunneieravtale, installasjonskost, helikopter etc. Det må i tillegg innføres sikringstiltak med tanke på hærverk, tyveri etc. samt betydelige vedlikeholds- og driftskostnader.

Det vil i tillegg komme betydelig utgifter til sikring av dieselaggregatene og dieseltanker. Erfaringer fra Sverige viser blant annet at tyveri av diesel fra slike installasjoner er et stort problem.

3.2 Alternative tiltak

Flere utvendige tilkoblingspunkt for strøm på basestasjonene må vurderes som et alternativt tiltak. Dette vil øke beredskapen da det ikke trengs montør med elektrokompetanse på siten for å koble til et aggregat. I mange kommuner finnes det allerede mange dieselaggregat som er i bønders eller kommunens eie. Disse kan vurderes benyttet i en krise.

Alternative beredskapstiltak som kan vurderes i videre arbeid:

- Forsterkning av luftledninger og økte krav og muligheter til skogrydding langs linjen
- Legge traseen utenom utsatte områder
- Benytte jordkabel selv om anleggskostnadene er høyere
- Montere overspenningsvern i matenden
- Montere overspenningsvern før terminering på site
- Dublert kraftfremføring fra forskjellige transformator-kretser

Omlegging til jordkabel vil i mange tilfeller være det sikreste alternativet sett opp mot dette spesifikke tiltaket. Det er store anleggskostnader forbundet med omlegging til jordkabel, men sammenlignet med investerings- og driftskostnader knyttet til dieselaggregater vil det i noen tilfeller kunne forsvares som et alternativ. Telenor eier noen høyspent/ kraftlinjer og på gjennomførte prosjekter i Telenor i 2011, selvfølgelig avhengig av linjelengde og topografiske forhold, lå kostnaden i størrelsesorden på mellom 400-700.000. Det kan også være synergier mellom sikringstiltak på utsatte kraftlinjer og sambandsføringer, da disse ofte går i felles stolpekurser.

3.3 Transmisjon

For å kunne tilby høyhastighets mobilt bredbånd til våre kunder er Telenor i full gang med å etablere moderne høykapasitets IP-baserte transmisjonsløsninger i mobilnettet. Dette er nødvendig for å være i stand til å levere tilstrekkelig overføringskapasitet til de nye generasjoner av basestasjonsutstyr som innføres.

Da de IP-baserte transmisjonsløsningene ikke støtter tilknytning til to ulike aggregeringsnoder i nettet samtidig, vil det være behov for å sette inn et nytt tilknytningspunkt i hver basestasjon som skal ha dobbel tilknytning. Investering i utstyr per punkt er ca 5000 NOK, i tillegg kommer installasjonskostnad, support- og feilrettingskostnader.

Kostnader for å etablere et nytt alternativt samband til en mobilsite vil ligge i størrelsesorden 2-300.000 NOK hvis rimeligste trase velges.

3.4 Utvelgelse av basestasjoner

I forslaget legges det opp til at operatørene i samarbeid med PT, DSB og Fylkesmann kan gå i dialog om hvilke basestasjoner som skal inngå i det forsterkede regimet. Det stiller vi oss positive til, da det spesifikke utvalget av basestasjoner vil være svært avgjørende for implementeringsomfang for både reservestrøm og transmisjon.

En del basestasjoner er samlokalisert med større knutepunkter i transportnettet og disse vil typisk ha minst to fysiske føringsveier. Dersom aggregeringsnoden for IP-basert transmisjon til basestasjonen er lokalisert her, vil underliggende mekanismer i transportnettet sørge for automatisk reruting ved brudd på en føringsvei. Dersom aggregeringsnoden ikke er samlokalisert, er dette avhengig av nettdesign og -løsninger som inngår i strekket fra basestasjonen og til aggregeringsnoden. Dersom basestasjonene er samlokalisert med sentrale punkter i nettet, vil noen av disse kunne dekkes av eksisterende løsninger, eventuelt med enkle utvidelser.

Der de ikke er samlokalisert i et større ekom-anlegg, vil det kunne bli behov for forsterkninger, utbygging og eventuelle grunneierdiskusjoner. Dette vil være en omfattende oppgave å avklare.

I utgangspunktet er samlokalisering planlagt inn i ca 200 sentrale punkter i nettet. Ved utvelgelsen av hvilke basestasjoner som skal inngå i et forsterket regime, bør det ses spesielt på om de 200 som er samlokalisert kan benyttes.

Enkelte basestasjoner er plassert på en del av kommunenes bygningsmasse som allerede har installert dieselaggregat. Ved en utvelgelse av basestasjoner må det ses på om disse kan benyttes i en krise. Hvis dieselaggregatet har stor nok kapasitet trenger man kun å strekke en strømlledning til basestasjonen, noe som vil være langt billigere og bedre miljømessig tiltak enn å installere et eget dieselaggregat.

4 Tiltak 3: Tre døgnns reservestrøm i anlegg samlokalisert med Nødnett (jf. Kapittel 7.1.3)

Telenor forventer at tiltaket sendes ut på ny høring hvis det blir aktuelt å vurdere saken på nytt.

5 Tiltak 4: Regionale/ fylkesvise beredskapslager (jf. Kapittel 7.1.4)

Telenor har inngått avtale med PT om kompensasjon av merkostnader for 2012. Gjennom internt prosjekt for beredskapslagre legger Telenor Norge til rette for oppgradering av rutiner og systemet rundt logistikk og lagerhold. Det vurderes å gjøre dette i samarbeid med en profesjonell logistikkpartner.

Arbeidet omfatter å sikre at lagring av beredskapsutstyr skjer på en slik måte at det gir forsvarlig respons fra hendelsen blir registrert til beredskapsutstyret tas i bruk. Vår struktur på beredskapslagre vil omfatte lokale og regionale lagre samt sentralt lager.

For at lokaliseringene skal være optimal, gjøres det en oppdatering på hvilket materiell som skal ligge i hvilke lagre, basert på dagens teknologi og utformingen av nettet.

Vurderingene legger logistikkmessige utfordringer til grunn spesielt med hensyn til avstander og mulige transportutfordringer.

Oppdaterte rutiner for bruk og drift av beredskapsutstyret er en del av prosjektets mandat.

6 Tiltak 5: Tiltak for bedre situasjonsforståelse i kriseledelse (jf. Kapittel 7.1.5)

Telenor ser det som positivt at PT utvikler et internt pilotsystem som i første omgang testes og evalueres som en del av krise- og beredskapsøvelser.

Dersom PT etter endt pilotfase vil fremme pålegg om leveranse av meldinger eller annen informasjon fra ekom-tilbydere, ber vi om at PT involverer oss i forkant slik at tilstrekkelig grunnlag for implementering kan legges til grunn.

7 Tiltak 6: Sårbarhetsanalyse av aksessnett – fastnett, mobil, bredbånd (jf. Kapittel 7.1.6)

«Sårbarhetsanalysen av aksessnettet skal foreslå eventuelle tiltak for å styrke infrastrukturen»

Telenor har levert informasjon til PT i forbindelse med kartlegging av sårbarheter for å øke robustheten i ekom-nettene, og har hatt møte med Nexia som utfører analysen på vegne av PT. Vi

mener at resultatet av kartleggingen bør ses i sammenheng med de tiltak som er foreslått etter Dagmar, spesielt tiltak 1 og 2, før man vedtar hva som skal gjennomføres. På den måten sikres at vi som ekom-tilbyder retter innsatsen mot de tiltak som for samfunnet totalt sett gir mest verdi. Som nevnt tidligere må den totale kapasiteten ses i sammenheng med gjennomføringstid og verdi av tiltaket.

8 Tiltak 7: I samarbeid med DSB, utarbeide en veileder for kommunene (jf. Kapittel 7.1.7)

Telenor mener det er positivt at PT i samarbeid med DSB utvikler en veiledning til kommunene som kan benyttes i forbindelse med deres risiko- og sårbarhetsanalyser.

Vi anbefaler at veilederen inneholder et punkt om hvordan kommunens skal forbedre innbyggernes kunnskap om ekom-tjenester inklusiv hvordan de kan ivareta konsekvenser som følge av sin avhengighet til ekom-tjenester hvis kort eller langvarig bortfall skulle oppstå.

9 Tiltak 8: Prioritering i mobilnettene (jf. Kapittel 7.1.8)

Siden forrige utredning av prioritering i mobilnettene i 2005 har Telenor skiftet ut teknologien, i tillegg til at bruksmønsteret har endret seg vesentlig. Det er derfor nødvendig å gjennomføre en ny analyse i samarbeid med våre leverandører.

Telenor har forespurt sine leverandører ift hvilke alternativer som det er mulig å ta i bruk, og kostnader ved å implementere disse. Dette har vi foreløpig ikke mottatt informasjon om, men kan komme tilbake til dette innen 1. oktober 2012.

Telenor understreker at innføring av prioritet i mobilnettene må baseres på etablerte tekniske standarder og en enkel administrasjon av brukerne ved prioritet i mobilnettene. Gitt at det så langt ikke har vært diskutert hvordan administrasjon av brukere skal utføres er det ikke analysert hva kostnadene blir for tilrettelegging av denne type funksjonalitet.

Telenor er av den oppfatning at Justis- og beredskapsdepartementet bør utrede hva behovet vil være for kommunikasjonsløsninger i en beredskapssituasjon før man velger å innføre prioritering i mobilnettene. I den sammenheng må man vurdere hvilke brukere som skal ha prioritet og i hvilke typer kriser, samt hvordan ansvar for administrasjon av brukere og regler skal utøves.

Telenor forutsetter at både etablerings- og driftskostnader dekkes av myndighetene. Dersom myndighetene ønsker å belaste kostnaden på brukerne bør dette avklares før en løsning analyseres, blant annet for å sikre krav til faktureringsløsning med mer.